

Broj: I-ZD-1-91/13

Dana: 16. oktobra 2013.

NOVI SAD

Na osnovu člana 33 stav 1 alineja 2 Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu („Sl. list AP Vojvodine“ broj 23/02, 5/04, 16/05 i 18/09), u postupku pravilnosti i zakonitosti rada Centra za socijalni rad u Šidu, postupajući po pritužbi M. K. iz Šida, Pokrajinski ombudsman, daje sledeće

M I Š L J E N J E

Centar za socijalni rad u Šidu načinio je propuste u radu u postupku vođenom radi zaštite prava deteta na održavanje ličnih odnosa sa roditeljem sa kojim ne živi, jer nije razmotrio potrebu sprovođenja mera korektivnog nadzora nad vršenjem roditeljskog prava roditelja sa kojim dete živi, ili eventualnog postupka za lišenje njegovog roditeljskog prava, koji su propisani Porodičnim zakonom, imajući u vidu da roditelj sa kojim dete živi grubo zanemaruje pravo i potrebu deteta da ostvaruje kontakte i sa drugim roditeljem.

Navedene nepravilnosti predstavljaju povrede odredbi načela efikasnosti i blagovremenosti u postupcima socijalne zaštite, utvrđenim čl. 28 i 29 Zakona o socijalnoj zaštiti, prema kojima se socijalna zaštita ostvaruje na način koji obezbeđuje pravovremeno uočavanje potreba korisnika i pružanje usluga, radi sprečavanja nastanka i razvoja stanja koja ugrožavaju bezbednost i zadovoljenje potreba korisnika i postizanje najboljih mogućih rezultata.

Povređene su i odredbe Ustava Republike Srbije, Konvencije o pravima deteta i Porodičnog zakona, koje propisuju da je Centar za socijalni rad dužan, kao državni organ, da poštuje, štiti i unapređuje prava deteta.

Na osnovu utvrđenih nedostataka u radu, Pokrajinski ombudsman upućuje Centru za socijalni rad sledeću

PREPORUKU

Centar za socijalni rad u Šidu će, u cilju ostvarivanja i zaštite prava deteta na održavanje ličnih odnosa sa roditeljem sa kojim ne živi, bez odlaganja sprovesti meru korektivnog nadzora nad vršenjem roditeljskog prava roditelja sa kojim dete živi.

Nakon sprovedenog korektivnog nadzora, u slučaju da i nakon mera koje organ starateljstva sprovede, izostane odgovarajuća saradnja roditelja sa kojim dete živi, te ukoliko nastavi da izbegava svoju obavezu

da podržava i priprema dete u nastojanju da ostvari kontakte sa majkom, organ starateljstva pokrenuće sudski postupak za njegovo lišenje roditeljskog prava.

Centar za socijalni rad u Šidu obavestiće Pokrajinskog ombudsmana bez odlaganja, a najkasnije u roku do 15 dana od dana prijema ove preporuke, o preduzetim merama i postupanju po njoj i dostaviti dokaze o tome.

Ova preporuka objaviće se na internet stranici Pokrajinskog ombudsmana po njenom uručenju Centru za socijalni radu u Šidu.

OBRAZLOŽENJE

Pokrajinskom ombudsmanu predstavkom se obratila M. K. iz Šida, u kojoj je iznela pritužbu na rad Centra za socijalni rad u Šidu. Pritužiteljica je navela da organ starateljstva ne preduzima odgovarajuće mere zaštite njenog maloletnog sina A. A. (rođenog 2009. godine) koji je poveren na staranje ocu i sa njim živi. Podnositeljica predstavke navela je da iako postoji pravosnažna sudska odluka kojom je uređen model viđanja deteta sa majkom, ono se ne realizuje. Majku deteta najviše zabrinjava to što porodica bivšeg vanbračnog partnera na razne načine pokušava da diskredituje njenu ulogu roditelja, što nije u najboljem interesu deteta.

Pokrajinski ombudsman procenio je da okolnosti opisanog slučaja ukazuju na mogućnost povrede prava deteta, te je Centru za socijalni rad upućen zahtev da se izjasni o navodima iz predstavke, kao i da dostavi informacije o dosadašnjem radu i porodičnopravnoj zaštiti porodice M. K., merama koje su preduzimali, o planiranim merama i aktivnostima u cilju zaštite maloletnog deteta.

Dopisom broj 560.03-507 od 13.09.2013. godine Centar za socijalni rad u Šidu se izjasnio da je u toku stručan postupak i savetodavni rad sa porodicom, u kojoj su duboko poremećeni odnosi bivših vanbračnih partnera, koji ne ostvaruju elementarnu roditeljsku komunikaciju i saradnju, što nanosi štetu detetu, koje ne samo da pokazuje ekstreman otpor prema majci, nego i opor prema boravku u vrtiću. Dete ima teškoće u prilagođavanju, ostaje u vrtiću samo onda kada je prisutan i otac, jer kako se tvrdi postoji mogući strah od napuštanja i to je manifestacija naučenog ponašanja.

Na osnovu priložene dokumentacije moglo se zaključiti da dete boravi u sredini u kojoj otac ne podržava dete u nastojanju da ostvari kontakt sa majkom, grubo zanemaruje pravo i potrebu deteta da ostvaruje taj kontakt i ne pronalazi način za rešavanje sukoba sa bivšom vanbračnom partnerkom. Otac i njegova uža porodica na manipulativni način negativno utiču na mišljenje deteta o majci i zbog toga dete odbija da održava kontakt sa njom. Savetodavni rad organa starateljstva ne daje rezultate, pošto otac ne priprema dete adekvatno za viđanje sa majkom, čime ugrožava njegov najbolji interes. Može se zaključiti da otac suštinski ne shvata značaj situacije i svojim postupanjem doprinosi pogoršavanju odnosa između deteta i majke, zbog čega se ne stvaraju uslovi da maloletni A. A. ima uopšte kontakte sa majkom.

Na osnovu navedenog i priložene dokumentacije, Pokrajinski ombudsman utvrdio je da se propust u radu ustanove sastojao u tome, što organ starateljstva i pored toga što savetodavni rad sa roditeljima nije dao rezultata, nije razmatrao potrebu i neophodnost sprovođenja mera korektivnog nadzora. Otac deteta svojim postupanjem doprinosi pogoršavanju odnosa između deteta i majke, čime ugrožava najbolji, prvenstveno razvojni interes deteta. Porodični zakon propisuje i da ukoliko roditelj zloupotrebljava ili grubo zanemaruje dužnosti iz sadržine roditeljskog prava može biti i potpuno lišen roditeljskog prava, što bi organ starateljstva takođe trebalo da ima stalno u vidu.

Ovakvim postupanjem ustanove, povređene su odredbe Ustava Republike Srbije, Konvencije o pravima deteta, Porodičnog zakona i Zakona o socijalnoj zaštiti.

Nakon sprovedenog postupka, Pokrajinski ombudsman je, ceneći utvrđene činjenice uputio preporuku o načinu otklanjanja uočenih propusta, na osnovu člana 33 stav 1 alineja 2 Pokrajinske skupštinske odluke o Pokrajinskom ombudsmanu.

**ZAMENICA
POKRAJINSKOG OMBUDSMANA**

Marija Kordić